

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-03-24
Besvaras senast
2021-04-14

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:596 De svenska barnen i nordöstra Syrien

Det har gått ungefär två år sedan Daish delvis besegrades och trycktes bort från nordöstra Syrien. En viktig seger för det kurdiskledda självstyret och den globala koalitionen mot Daish. Efter detta lämnades kurderna alltför ensamma att ansvara för dem som tillfångatagits under och efter striderna, utan möjlighet att genomföra rättssäkra juridiska processer mot dessa.

Det har lett till att människor, däribland svenska medborgare och barn, under lång tid varit instängda i läger som al-Hol. Rapportering från lägren har visat på fasansfulla förhållanden. Exempelvis beskrev FN:s särskilda rapportör för mänskliga rättigheter vid terrorbekämpning i februari i år att situationen kan likställas med tortyr. Läget är fortsatt akut.

Regeringens och utrikesministerns tidigare svar på frågor från Vänsterpartiet om att Sverige inte tagit hem svenskar i nordöstra Syrien har varit att det är svårt med identifiering av barn och en ovilja att ta hem mammor till barnen. Det leder till fortsatt lidande och uteblivna rättsprocesser som det kurdiska självstyret inte klarar av. Kurderna vädjar om att få hjälp med repatriering av andra länders medborgare. Även FN har riktat det kravet i ett brev till den svenska regeringen. De svenska barnen måste föras hem till Sverige. Om regeringen gör en annan juridisk bedömning än FN:s främsta MR-expert är det anmärkningsvärt; regeringen borde i sådana fall i detalj förklara hur denna bedömning gjorts.

Finlands regering har valt att utse ett särskilt sändebud för att arbeta med repatrieringen av finska medborgare. En stor anledning till det är att det ska gå att utreda och skapa en tydligare bild kring de barn och kvinnor som ska tas hem. Det handlar dels om identifiering av barn och kvinnor, dels om den eventuella säkerhetsrisk barnens mammor utgör. Finlands särskilda sändebud säger i en intervju med Dagens Nyheter den 16 mars att en sådan eventuell säkerhetsrisk inte "ens kommer i närheten av att trumfa barnets rättighet till skydd".

Sverige har ett särskilt sändebud för Syrienkrisen men inte specifikt för repatrieringen av svenskar i lägren i det kurdiska självstyret. Det skulle kunna vara ett instrument för att lyckas ta ansvar och ta hem de svenska barnen med deras föräldrar.

De nuvarande lägren är ingen långsiktig lösning. Redan nu flyr människor vilket skapar ännu större problem. Vi har fortfarande chansen att under kontrollerade former ta hem de svenska barnen så att de kan få skola och hälsovård. I Danmark har säkerhetsbedömningen gjort att barnen inte utgör ett säkerhetshot i dag, men kan komma att göra det i framtiden om de inte tas hem. Det finns anledning att Sverige genomför liknande säkerhetsbedömningar och offentliggör sådana.

Det är viktigt att Sverige slår vakt om rättsstatens principer. Här i Sverige måste de allvarliga brott som begåtts i Syrien utredas. Om utredningarna visat att misstankar finns mot de svenskar som kommit hem ska de åtalas, och om de kan bindas till brotten ska de dömas. Sverige har i jämförelse med andra länder goda förutsättningar att göra detta.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

1. Hur ska ministern intensifiera arbetet för att ta ansvar för svenska medborgare i lägren i nordöstra Syrien?
2. Anser regeringen fortfarande att barnens rättigheter och säkerhet väger lättare än principen om att inte hjälpa deras föräldrar att återvända?
3. Hur avser ministern att utöka stödet till det kurdiska självstyret?
4. Kommer ministern och Utrikesdepartementet att utse ett särskilt sändebud, likt Finland, för att mer effektivt kunna arbeta med frågan?

.....

Håkan Svenneling (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders